Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

13 päivänä toukokuuta 2026*

Ennakkoratkaisupyyntö – Kuluttajansuoja – Direktiivi 2011/83/EU – 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohta – Tietojen antamista koskeva vaatimus muiden kuin etäsopimusten ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyjen sopimusten yhteydessä – Elinkeinonharjoittajalle kuuluva velvollisuus antaa kuluttajalle tiedot palvelun pääominaisuuksista – Tullit – Elinkeinonharjoittajalle kuuluva velvollisuus antaa kuluttajalle tiedot palvelun kokonaishinnasta – Lisäkulut – Kuluttajalle annettavien tietojen sisältö – Tavaran kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta tehty yleissopimus (CMR) – 6 ja 11 artikla

Asiassa C-488/24,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (ylin yleinen tuomioistuin, Liettua) on esittänyt 11.7.2024 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

D.V.

vastaan

MB ”Kigas”,

jossa asian käsittelyyn osallistuu

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Jarukaitis sekä tuomarit M. Condinanzi, N. Jääskinen, R. Frendo (esittelevä tuomari) ja A. Kornezov,

julkisasiamies: T. Ćapeta,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

– Liettuan hallitus, asiamiehinään K. Dieninis ja S. Grigonis,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään S. Šindelková, M. Smolek ja J. Vláčil,

– Euroopan komissio, asiamiehinään I. Rubene ja A. Steiblytė,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.12.2025 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (EUVL 2011, L 304, s. 64), sellaisena kuin se on muutettuna 27.11.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/2161 (EUVL 2019, L 328, s. 7) (jäljempänä direktiivi 2011/83), 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat kuluttaja D.V. ja kuljetusyhtiö MB ”Kigas” ja jossa on kyse sellaisen tavaroiden kansainvälistä tiekuljetuspalvelua koskevan laskun maksamisesta, johon sisältyy Kigasin maksamien tullien määrää vastaava rahamäärä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

3 Genevessä 19.5.1956 allekirjoitetusta yleissopimuksesta tavaran kansainvälisessä tiekuljetuksessa käytettävästä rahtisopimuksesta, sellaisena kuin se on muutettuna Genevessä 5.7.1978 allekirjoitetulla pöytäkirjalla (jäljempänä CMR-sopimus), neuvoteltiin Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomissiossa. CMR-sopimukseen on liittynyt yli 50 valtiota, joiden joukossa ovat kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot.

4 CMR-sopimuksen 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Tätä yleissopimusta sovelletaan jokaiseen sopimukseen, joka koskee ajoneuvolla korvausta vastaan tiellä suoritettavaa tavaran kuljetusta, kun paikkakunta, jolla tavara on otettu kuljetettavaksi ja määräpaikka, niin kuin ne on sopimuksessa ilmoitettu, sijaitsevat eri valtioissa, joista ainakin toinen on sopimusvaltio. Mitä tässä on sanottu, on noudatettava osapuolten kotipaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta.

– –

4. Tätä yleissopimusta ei sovelleta:

– –

c) muuttotavaran kuljetuksiin.

– –”

5 CMR-sopimuksen 4 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Rahtisopimus on vahvistettava tekemällä siitä rahtikirja. Se, ettei rahtikirjaa ole tehty taikka ettei se ole sisällöltään määräysten mukainen tai että se on kadonnut, on merkityksetöntä ratkaistaessa, onko rahtisopimus syntynyt tai onko se pätevä, ja rahtisopimukseen sovelletaan tämän yleissopimuksen määräyksiä.”

6 CMR-sopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”Rahtikirjaan tulee sisältyä seuraavat tiedot:

– –

i) kuljetukseen liittyvät kustannukset (rahti, lisämaksut, tullimaksut ja muut sopimuksen tekemisen ja tavaran luovuttamisen välisenä aikana syntyvät kustannukset);

– –”

7 CMR-sopimuksen 11 artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrätään seuraavaa:

”1. Tulli- ym. muodollisuuksia varten, jotka on täytettävä ennen tavaran luovuttamista vastaanottajalle, lähettäjän on liitettävä rahtikirjaan tai asetettava rahdinkuljettajan käytettäväksi tarvittavat asiakirjat ja annettava rahdinkuljettajalle kaikki tämän pyytämät tiedot.

2. Rahdinkuljettaja ei ole velvollinen tutkimaan, ovatko nämä asiakirjat ja tiedot oikeita tai täydellisiä. Lähettäjä on rahdinkuljettajalle vastuussa vahingosta, mikä aiheutuu siitä, että tällainen asiakirja tai tieto puuttuu tai on epätäydellinen tahi väärä, ei kuitenkaan milloin rahdinkuljettaja on syyllistynyt virheeseen tai laiminlyöntiin.”

Unionin oikeus

8 Direktiivin 2011/83 johdanto-osan neljännessä, viidennessä ja seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) – – Etäsopimusten ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyjen kuluttajasopimusten tiettyjen näkökohtien yhdenmukaistaminen on välttämätöntä, jotta saataisiin aikaan todelliset kuluttajan sisämarkkinat, joilla vallitsee asianmukainen tasapaino kuluttajansuojan korkean tason ja yritysten kilpailukyvyn välillä – –

(5) – – Kuluttajille annettavien tietojen ja peruuttamisoikeuden täysi yhdenmukaistaminen etäsopimusten ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtävien sopimusten osalta edistää kuluttajansuojan korkeaa tasoa ja parantaa elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisten sisämarkkinoiden toimivuutta.

– –

(7) Joidenkin keskeisten sääntelynäkökohtien täysi yhdenmukaistaminen lisäisi tuntuvasti oikeusvarmuutta sekä kuluttajien että elinkeinonharjoittajien kannalta. Sekä kuluttajien että elinkeinonharjoittajien olisi voitava luottaa selkeästi määriteltyihin oikeuskäsitteisiin perustuviin yhtenäisiin sääntelypuitteisiin, joilla säännellään elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisiin sopimuksiin liittyviä tiettyjä näkökohtia kaikkialla unionissa. Tällaisen yhdenmukaistamisen myötä sääntöjen hajanaisuudesta johtuvat esteet poistuisivat ja sisämarkkinat toteutuisivat tällä alalla. Esteet voidaan poistaa vain vahvistamalla yhdenmukaiset säännöt unionin tasolla. Lisäksi kuluttajat hyötyisivät korkeatasoisesta kuluttajansuojasta koko unionissa.”

9 Direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Aihe”, säädetään seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on myötävaikuttaa sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan saavuttamalla kuluttajansuojan korkea taso ja lähentämällä kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiä sopimuksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten tiettyjä osia.”

10 Direktiivin 2 artiklassa esitetään seuraavat määritelmät:

”1) ’kuluttajalla’ [tarkoitetaan] luonnollista henkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa;

2) ’elinkeinonharjoittajalla’ [tarkoitetaan] luonnollista henkilöä tai joko yksityisessä tai julkisessa omistuksessa olevaa oikeushenkilöä, joka tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia tehdessään toimii tarkoituksessa, joka kuuluu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa, sekä elinkeinonharjoittajan nimissä tai puolesta toimivaa henkilöä;

– –

6) ’palvelusopimuksella’ [tarkoitetaan] muuta sopimusta kuin myyntisopimusta, jonka mukaisesti elinkeinonharjoittaja suorittaa tai sitoutuu suorittamaan kuluttajalle palvelun, mukaan lukien digitaalinen palvelu;

7) ’etäsopimuksella’ [tarkoitetaan] sopimusta, joka tehdään elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä etämyyntiä varten luodussa myynti- tai palveluntarjontajärjestelmässä ilman, että elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja ovat samanaikaisesti fyysisesti läsnä, ja käyttäen pelkästään yhtä tai useampaa etäviestintä sopimuksen tekemiseen asti, sopimuksen tekemisen ajankohta mukaan lukien;

– –”

11 Direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan siinä vahvistetuin edellytyksin ja siinä säädetyssä laajuudessa elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin sopimuksiin – –”

12 Direktiivin 2011/83 5 artiklan, jonka otsikko on ”Tietojen antamista koskevat vaatimukset muiden kuin etäsopimusten ja muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyjen sopimusten yhteydessä”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi muuhun kuin etäsopimukseen tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyyn sopimukseen taikka vastaavaan tarjoukseen, elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla seuraavat tiedot, elleivät nämä tiedot ilmene muutoin asiayhteydestä:

a) tavaroiden tai palvelujen pääominaisuudet, siinä laajuudessa kuin viestimen ja tavaroiden tai palvelujen kannalta on asianmukaista;

– –

c) tavaroiden tai palvelujen kokonaishinta veroineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postikulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, se seikka, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan;

– –”

Liettuan oikeus

13 Liettuan siviilikoodeksin hyväksymisestä, voimaantulosta ja täytäntöönpanosta 18.7.2000 annetun lain nro VIII-1864 (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas Nr. VIII-1864; Žin., 2000, nro 74-2262), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, 6.228[6] §:n, jonka otsikko on ”Kuluttajan tiedonsaantioikeutta koskevat yleiset vaatimukset”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Elinkeinonharjoittajan on ennen muun kuluttajasopimuksen kuin etäsopimuksen tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtävän sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle tarvittavat, oikeat, täydelliset ja harhaanjohtamattomat tiedot selvällä ja ymmärrettävällä tavalla. Tiedot on annettava kuluttajalle [Liettuan] virallisella kielellä. Elinkeinonharjoittajan on tavaroita merkitsemällä tai muutoin annettava kuluttajalle seuraavat tiedot, elleivät ne käy ilmi asiayhteydestä:

1) tavaran tai palvelun pääominaisuudet (ottaen huomioon viestimen sekä tavarat tai palvelut);

– –

3) tavaroiden tai palvelujen kokonaishinta veroineen ja maksuineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postikulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, tieto siitä, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan;

– –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Kuluttaja D.V. teki kuljetusyhtiö Kigasin kanssa puhelimitse sopimuksen hänelle kuuluvien tavaroiden eli kahden moottoripyörän, nelipyörän, kahden pesukoneen ja kahden kuivausrummun kuljetuksesta Norjasta Liettuaan 450 euron hintaan. Pääasian asianosaiset eivät siis tehneet kirjallista kuljetussopimusta eivätkä laatineet rahtikirjaa.

15 D.V. luovutti tavaransa Kigasille Norjassa 16.6.2020 ja totesi kyseisen yhtiön tiedusteltua häneltä asiasta, että kuljetettavat tavarat oli tarkoitettu hänen henkilökohtaiseen käyttöönsä, joten niistä ei hänen mukaansa tarvinnut tehdä tulli-ilmoitusta.

16 Ruotsin tulliviranomaiset katsoivat Norjan ja Ruotsin rajalla 17.6.2020 tehdyn tarkastuksen yhteydessä, että kyseisistä tavaroista oli tehtävä tulli-ilmoitus niiden saapuessa unionin alueelle. Tämän johdosta tehtiin tulli-ilmoitus, jossa tullien määräksi vahvistettiin 40 899 Ruotsin kruunua (SEK) (n. 3 890,59 euroa), jotka Kigas maksoi.

17 Kigas esitti 18.6.2020 D.V:lle laskun, johon sisältyivät sekä tavaroiden kuljetuspalvelusta alun perin sovitut 450 euroa että Ruotsin tulliviranomaisten määräämiä tulleja vastaava rahamäärä.

18 Kigas toimitti 20.6.2020 kaikki muut D.V:n sille luovuttamat tavarat sovittuun paikkaan Liettuassa lukuun ottamatta toista moottoripyörää, jonka se aikoi pitää hallussaan laskun maksamiseen saakka.

19 D.V. nosti Kigasia vastaan Kauno apylinkės teismasissa (Kaunasin alioikeus, Liettua) kanteen, jossa hän vaati lähinnä, että kyseinen tuomioistuin yhtäältä toteaa, ettei hänellä ole velvollisuutta maksaa laskussa mainittua rahamäärää korvauksena Kigasin maksamista tulleista. D.V. vaati toisaalta, että mainittu tuomioistuin velvoittaa Kigasin palauttamaan haltuun ottamansa moottoripyörän hänelle viipymättä.

20 Kigas nosti vastakanteen, jossa se vaati, että D.V. velvoitetaan maksamaan sille 450 euroa tavaroiden kuljetuksesta ja 3 876,76 euroa kuluista.

21 Kauno apylinkės teismas hyväksyi 17.5.2023 antamallaan tuomiolla kyseisen vastakanteen ja velvoitti Kigasin palauttamaan D.V:lle moottoripyörän, jota se ei ollut toimittanut.

22 Kyseisestä tuomiosta valitettiin Kauno apygardos teismasiin (Kaunasin alueellinen tuomioistuin, Liettua), joka vahvisti alioikeuden tuomion 16.11.2023 antamallaan ratkaisulla.

23 Kyseiset tuomioistuimet katsoivat lähinnä yhtäältä, että pääasia kuului sekä kuljetussopimuksia sääntelevien Liettuan siviilikoodeksin hyväksymisestä, voimaantulosta ja täytäntöönpanosta annetun lain nro VIII-1864, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, säännösten että CMR-sopimuksen määräysten soveltamisalaan ja että kyseiset määräykset ovat ristiriitatilanteessa etusijalla.

24 Mainitut tuomioistuimet totesivat toisaalta, että D.V. oli tavaroiden lähettäjänä laiminlyönyt velvollisuutensa toimittaa rahdinkuljettajalle tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavat asiakirjat ja tiedot, minkä johdosta oli perusteltua velvoittaa D.V. korvaamaan Kigasille tämän maksamien tullien määrää vastaava rahamäärä. Kyseisten tuomioistuinten mukaan näitä tulleja ei voitu pitää osana tavaroiden kuljetuksesta maksettavaa korvausta.

25 D.V. teki tässä yhteydessä Kauno apygardos teismasin ratkaisusta valituksen Lietuvos Aukščiausiasis Teismasiin (ylin yleinen tuomioistuin, Liettua), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.

26 D.V. väittää, että elinkeinonharjoittajalle direktiivin 2011/83 5 artiklan nojalla kuuluvaan velvollisuuteen antaa kuluttajalle tietoja kuuluu Kigasin kanssa tehdyn sopimuksen yhteydessä velvollisuus antaa kuluttajalle yksityiskohtaiset tiedot tulleista, niiden määrästä ja tullimenettelyihin tarvittavista asiakirjoista. D.V:n mukaan CMR-sopimuksen 11 artiklassa määrätty lähettäjän velvollisuus toimittaa rahdinkuljettajalle tarvittavat asiakirjat ja tiedot tulli- ym. muodollisuuksien suorittamiseksi tulee kyseeseen ainoastaan silloin, kun kuluttaja on saanut etukäteen ne yksityiskohtaiset tiedot, jotka sille on annettava mainitun 5 artiklan nojalla.

27 Kigas väittää, että direktiivin 2011/83 5 artiklan nojalla tavaroiden kuljetuspalvelun kuluttajan puolesta suorittavalla elinkeinonharjoittajalla ei ole velvollisuutta antaa kuluttajalle tietoja tullimenettelyistä, tulleista eikä tullimuodollisuuksien suorittamiseen tarvittavista asiakirjoista. Kigasin mukaan kuluttajan on lähettäjänä annettava nämä tiedot elinkeinonharjoittajalle CMR-sopimuksen 11 artiklan mukaisesti.

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin muistuttaa yhtäältä, että pääasiassa on kyse lähettäjän henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettujen tavaroiden kansainvälisestä tiekuljetuksesta. Riidanalaiset sopimussuhteet koskevat siis kuluttajaa ja elinkeinonharjoittajaa ja kuuluvat direktiivin 2011/83 soveltamisalaan.

29 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa toisaalta, että koska on täsmennetty, että pääasiassa kyseessä oleva kuljetuspalvelu ei ole CMR-sopimuksen 1 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettu muuttotavaroiden kuljetus, kyseinen palvelu kuuluu CMR-sopimuksen soveltamisalaan. Kyseinen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että
CMR-sopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen mukaan niitä tulli- ym. muodollisuuksia varten, jotka on täytettävä ennen tavaran luovuttamista vastaanottajalle, lähettäjän on liitettävä rahtikirjaan tai toimitettava rahdinkuljettajalle tarvittavat asiakirjat ja annettava rahdinkuljettajalle kaikki tämän pyytämät tiedot. CMR-sopimuksen 11 artiklan 2 kappaleessa määrätään, että rahdinkuljettaja ei ole velvollinen tutkimaan, ovatko nämä asiakirjat ja tiedot oikeita tai täydellisiä, ja että lähettäjä on rahdinkuljettajalle vastuussa vahingosta, joka aiheutuu siitä, että tällainen asiakirja tai tieto puuttuu tai on epätäydellinen taikka väärä, paitsi jos rahdinkuljettaja on syyllistynyt virheeseen tai laiminlyöntiin.

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee tässä yhteydessä ensinnäkin, onko direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jossa säädetään elinkeinonharjoittajalle kuuluvasta velvollisuudesta antaa kuluttajalle tiedot palvelun pääominaisuuksista, tulkittava suppeasti eli siten, että mainittu velvollisuus koskee ainoastaan tavaroiden luovutuspaikkaa, kuljetusreittiä ja hintaa koskevia tietoja, vai laajasti eli siten, että se velvoittaa tavaroiden kansainvälisen kuljetuspalvelun kuluttajan puolesta suorittavan elinkeinonharjoittajan ilmoittamaan kuluttajalle myös kuljetukseen sovellettavat tullimenettelyt. Kyseinen tuomioistuin haluaa tietää, riittääkö viimeksi mainitussa tapauksessa, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa kuluttajan asemassa olevalle tavaroiden lähettäjälle, että hänen on huolehdittava tullimenettelyissä tarvittavista asiakirjoista ja maksettava tullit, vai onko elinkeinonharjoittajan annettava yksityiskohtaiset tiedot tulliviranomaisille esitettävistä nimenomaisista asiakirjoista sekä tullikannoista ja tullimaksujen määristä. Mainittu tuomioistuin on taipuvainen katsomaan, että tällaisen taakan asettaminen elinkeinonharjoittajalle saattaisi olla suhteetonta.

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näet huomauttaa, että lähtökohtaisesti lähettäjä tuntee parhaiten rahdinkuljettajalle luovutettujen tavaroiden ominaisuudet ja erityispiirteet sekä kuljetuksen tarkoitukset. Kyseisen tuomioistuimen mukaan on niin, että vaikka elinkeinonharjoittajalle kuuluvaan velvollisuuteen antaa kuluttajalle tiedot palvelun pääominaisuuksista sisältyisikin tiedon antaminen siitä, että kuljetettavat tavarat saattavat joutua tullimenettelyjen kohteeksi, tällaisen tiedon tulisi olla vain yleisluonteinen. Mainitun tuomioistuimen mukaan elinkeinonharjoittajaa ei pitäisi vaatia ilmoittamaan kuluttajalle, mitä nimenomaisia asiakirjoja tulliviranomaisille on esitettävä, eikä laskemaan kannettavan tullin tarkkaa määrää ja ilmoittamaan kyseistä määrää kuluttajalle.

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toiseksi, sisältyykö elinkeinonharjoittajalle direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettuun velvollisuuteen – jonka mukaan elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle tiedot tavaroiden tai palvelujen hinnasta veroineen ja maksuineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutavasta sekä tapauksen mukaan kaikista muista rahti-, toimitus- tai postikuluista tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, siitä seikasta, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan – tavaroiden kansainvälistä kuljetuspalvelua kuluttajan puolesta tarjoavan elinkeinonharjoittajan osalta velvollisuus antaa kuluttajalle tiedot kyseisestä kuljetuksesta kannettavasta tullista, tullikannoista ja tullimaksun määrästä.

33 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo myös, että mainittua säännöstä voidaan tulkita suppeasti, jolloin elinkeinonharjoittaja ei olisi velvollinen antamaan kuluttajalle tietoja tullikannoista tai tullimaksujen määristä, tai laajasti, jolloin elinkeinonharjoittaja olisi velvollinen antamaan tällaiset tiedot kuluttajalle.

34 Tässä tilanteessa Lietuvos Aukščiausiasis Teismas on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin [2011/83] 5 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jossa elinkeinonharjoittaja velvoitetaan antamaan kuluttajalle tiedot palvelujen ominaisuuksista, tulkittava siten, että elinkeinonharjoittaja, joka tarjoaa kuluttajalle kansainvälistä rahdinkuljetuspalvelua, on velvollinen tiedottamaan kuluttajalle rahtikuljetukseen sovellettavista tullimenettelyistä? Mikäli vastaus on myöntävä, riittääkö, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa, että lähettäjän (kuluttaja) on huolehdittava tullimenettelyihin tarvittavista asiakirjoista ja maksettava tullit, vai täytyykö elinkeinonharjoittajan antaa yksityiskohtaiset tiedot (luettelo) tulliviranomaisille esitettävistä nimenomaisista asiakirjoista ja kannettavasta tullista (tullimaksun määrästä)?

2) Sisältyykö elinkeinonharjoittajalle direktiivin [2011/83] 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetettuun velvollisuuteen antaa kuluttajalle tiedot tavaroiden tai palveluiden hinnasta veroineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutavasta sekä tapauksen mukaan kaikista muista rahti-, toimitus- tai postikuluista tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, siitä seikasta, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan, myös kansainvälistä rahdinkuljetuspalvelua tarjoavan elinkeinonharjoittajan osalta velvollisuus tiedottaa kuluttajalle tietystä rahtikuljetuksesta kannettavasta tullista (tullikannoista ja tullimaksun määrästä)?”

Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

35 On muistutettava, että unionin tuomioistuimen tehtävänä on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevassa päätöksessä esitetty. Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on määrittänyt esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat, niiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei siten ole unionin tuomioistuimen tehtävä (tuomio 19.3.2026, Almirall, C-589/24, EU:C:2026:217, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

36 Unionin tuomioistuin esitti ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle tietopyynnön, jolla se pyrki saamaan täsmennyksiä siltä osin, onko puhelimitse tehtyä pääasiassa kyseessä olevaa kuljetussopimusta pidettävä muuna kuin etäsopimuksena tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtynä sopimuksena, jolloin tietojen, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle, on oltava direktiivin 2011/83 5 artiklan mukaisia, vai onko kyseistä sopimusta päin vastoin pidettävä mainitun direktiivin 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettuna etäsopimuksena, ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi tietopyyntöön antamassaan vastauksessa, että kassaatiotuomioistuimena sitä sitovat ensimmäisen asteen tuomioistuimen ja toisen asteen tuomioistuimen toteamukset, joten se ei itse arvioi tosiseikkoja vaan ratkaisee ainoastaan oikeuskysymykset. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ilmoitti näin todettujen tosiseikkojen perusteella, että pääasiassa kyseessä olevaa sopimusta ei voida pitää direktiivin 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettuna etäsopimuksena tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtynä sopimuksena ja että tietoja, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle, säännellään siis kyseisen direktiivin 5 artiklalla.

37 Näiden seikkojen perusteella ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämiin kahteen kysymykseen vastaamiseksi on tulkittava direktiivin 2011/83 5 artiklaa.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

38 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kahdella kysymyksellään, jotka on käsiteltävä yhdessä, lähinnä, onko direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa tulkittava siten, että tavaroiden kansainvälistä tiekuljetusta kolmannesta maasta unionin jäsenvaltioon koskevan sopimuksen yhteydessä mainitun säännöksen nojalla elinkeinonharjoittajalle kuuluva tiedonantovelvollisuus merkitsee sitä, että elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajan asemassa olevalle tavaroiden lähettäjälle, että tavaroiden tuonti unionin alueelle saattaa edellyttää tullimuodollisuuksien suorittamista ja että tavaroista saatetaan joutua maksamaan tulleja. Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko elinkeinonharjoittajan annettava yksityiskohtaisia tietoja tullille esitettävistä asiakirjoista sekä sovellettavista tullikannoista ja tullimaksujen määristä.

39 Aluksi on huomattava yhtäältä, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan D.V:n ja Kigasin välinen riita kuuluu CMR-sopimuksen soveltamisalaan.

40 CMR-sopimuksen 1 artiklan mukaan kyseistä yleissopimusta sovelletaan jokaiseen sopimukseen, joka koskee ajoneuvolla korvausta vastaan tiellä suoritettavaa tavaran kuljetusta, kun paikkakunta, jossa tavara on otettu kuljetettavaksi, ja kuljetuksen määräpaikka, niin kuin ne on sopimuksessa ilmoitettu, sijaitsevat eri valtioissa, joista ainakin toinen on sopimusvaltio.

41 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa, että pääasia koskee sopimusta tavaroiden kuljetuksesta maanteitse korvausta vastaan Norjasta Liettuaan, jotka ovat kumpikin CMR-sopimuksen sopimuspuolena olevia valtioita, ja että kyseinen palvelu ei ole CMR-sopimuksen 1 artiklan 4 kappaleessa tarkoitettu muuttotavaroiden kuljetus.

42 Kuten toisaalta direktiivin 2011/83 3 artiklan 1 kohdassa säädetään, kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvat elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliset sopimukset. Tämän tuomion 28 kohdassa mainituista ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamuksista ilmenee, että D.V., joka teki pääasiassa kyseessä olevan kuljetussopimuksen kuljetusalan elinkeinonharjoittaja Kigasin kanssa, oli kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitetun kuluttajan asemassa, koska hän toimi tarkoituksessa, joka ei kuulunut hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa. Kyseinen sopimus kuuluu näin ollen direktiivin 2011/83 soveltamisalaan.

43 Kuten direktiivin 2011/83 1 artiklasta, luettuna yhdessä direktiivin johdanto-osan neljännen, viidennen ja seitsemännen perustelukappaleen valossa, ensinnäkin ilmenee, kyseisellä direktiivillä pyritään varmistamaan kuluttajansuojan korkea taso takaamalla kuluttajien tiedonsaanti ja turvallisuus elinkeinonharjoittajien kanssa toteutettavissa liiketoimissa. Kuluttajansuoja unionin politiikoissa vahvistetaan lisäksi SEUT 169 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 38 artiklassa (tuomio 23.1.2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, 34 kohta).

44 Direktiivillä 2011/83 pyritään siten siihen, että kuluttajia suojataan laajasti antamalla näille tiettyjä oikeuksia. Tältä osin on niin, että ennen sopimuksen tekemistä annettavilla tiedoilla sopimuksen ehdoista ja sopimuksen tekemisen seurauksista on kuluttajalle perustavanlaatuinen merkitys. Kuluttaja päättää näet näiden tietojen perusteella, haluaako hän tehdä sopimuksen elinkeinonharjoittajan kanssa (ks. vastaavasti tuomio 23.1.2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, 35 ja 36 kohta).

45 Tätä varten direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi muuhun kuin etäsopimukseen tai muualla kuin elinkeinonharjoittajan toimitiloissa tehtyyn sopimukseen taikka vastaavaan tarjoukseen, elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla erilaisia tietoja, elleivät nämä tiedot ilmene muutoin asiayhteydestä. Kyseisen säännöksen tavoitteena on varmistaa, että kuluttajalle annetaan ennen sopimuksen tekemistä sekä sopimusehtoja koskevat tiedot ja mainitun sopimuksen tekemisen seurauksia koskevat tiedot, joiden perusteella kuluttaja voi päättää, haluaako hän tehdä sopimuksen elinkeinonharjoittajan kanssa, että tämän sopimuksen asianmukaisen täyttämisen ja etenkin kuluttajalle kuuluvien oikeuksien käyttämisen edellyttämät tiedot (ks. vastaavasti tuomio 5.5.2022, Victorinox, C-179/21, EU:C:2022:353, 26 kohta).

46 Direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään kyseisessä säännöksessä asetetun ennen sopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevan velvollisuuden osalta erityisesti, että elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle tiedot tavaroiden tai palvelujen pääominaisuuksista siinä laajuudessa kuin viestimen ja tavaroiden tai palvelujen kannalta on asianmukaista.

47 Tästä seuraa, että niiden tietojen laajuutta, jotka elinkeinonharjoittajan on annettava ennen tavaroiden kansainvälisen kuljetussopimuksen tekemistä, on arvioitava muun muassa palvelun luonteen perusteella.

48 Sillä seikalla, että kuljetettavien tavaroiden tuonti saattaa edellyttää tullimuodollisuuksien suorittamista, saattaa olla tarjottavan kuljetuspalvelun suorittamisen kannalta merkittäviä vaikutuksia, kuten tavaroiden luovutuksen viivästyminen tai jopa estyminen taikka lisäkulujen aiheutuminen. Näin ollen on niin, että kuten julkisasiamies lähinnä totesi ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, voidaan perustellusti katsoa – kun otetaan huomioon tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten rajat ylittävä luonne ja se seikka, että kyseisten tavaroiden tuonnista kolmansista maista saatetaan tilanteesta riippuen kantaa tulleja –, että tullimuodollisuudet ovat yksi tämäntyyppisten sopimusten direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista pääominaisuuksista, joista elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajalle ennen sopimuksen tekemistä.

49 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kuljetussopimuksen yhteydessä elinkeinonharjoittajan asemassa oleva rahdinkuljettaja on näin ollen velvollinen ilmoittamaan kuluttajalle siitä, että kuljetettavien tavaroiden tuonti saattaa edellyttää tullimuodollisuuksien suorittamista.

50 Jos sitä vastoin elinkeinonharjoittaja huolehtii pelkästään tavaroiden kuljetuksesta eikä tarjoa lisäksi tullivälityspalveluja, kyseinen elinkeinonharjoittaja ei voi olla velvollinen antamaan yksityiskohtaisia tietoja tullille esitettävistä asiakirjoista. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin CMR-sopimuksen 11 artiklan 1 ja 2 kappaleesta ilmenevän, että lähettäjän on toimitettava rahdinkuljettajalle tullimuodollisuuksien suorittamista varten tarvittavat asiakirjat ja että rahdinkuljettaja ei ole velvollinen tutkimaan, ovatko kyseiset asiakirjat oikeita tai täydellisiä.

51 Direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan c alakohdasta on toiseksi muistutettava, että kyseisen säännöksen mukaan elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajalle tavaroiden tai palvelujen kokonaishinta veroineen tai, jos tavaran tai palvelun luonteesta johtuen hintaa ei voida kohtuudella laskea etukäteen, hinnan laskutapa sekä tapauksen mukaan kaikki muut rahti-, toimitus- tai postikulut tai, jos näitä kuluja ei voida kohtuudella laskea etukäteen, se seikka, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan.

52 Kyseisen artiklan sanamuodosta ilmenee ensinnäkin, että lopullisen hinnan ilmoittaminen on erotettava hinnan laskutavasta, toiseksi, että palvelun luonteen perusteella ratkaistaan, onko kyseessä tilanne, jossa elinkeinonharjoittaja ei voi kohtuudella laskea etukäteen kyseistä hintaa, ja kolmanneksi, että jos elinkeinonharjoittaja ei voi ilmoittaa hintaa, sen on ilmoitettava menetelmä, jonka perusteella se lasketaan, eli toisin sanoen lopullisen hinnan laskutapa (ks. analogisesti tuomio 23.1.2025, NEW Niederrhein Energie und Wasser, C-518/23, EU:C:2025:35, 30 kohta). Lisäksi riippumatta siitä, mainitaanko kokonaishinta vai hinnan laskutapa, on otettava huomioon palvelun kokonaishintaan mahdollisesti lisättävät lisäkulut, joiden osalta silloin, kun kyseisiä lisäkuluja ei voida laskea etukäteen, kuluttajalle on annettava tieto siitä, että tällaisia lisäkuluja voi joutua maksamaan.

53 CMR-sopimuksen 6 artiklan 1 kappaleen i kohdasta ilmenee lisäksi, että tullimaksut kuuluvat kuljetukseen liittyviin kustannuksiin, jotka on mainittava tavaroiden kansainvälistä tiekuljetusta koskevassa rahtikirjassa.

54 Siltä osin kuin tullimaksuja on maksettava kuljetettavien tavaroiden tuonnista unionin tullialueelle eikä itse kuljetuspalvelun suorittamisesta, tulleja on pidettävä direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuina lisäkuluina, jotka lisätään kuljetuspalvelun kokonaishintaan.

55 On näet niin, että koska tullit lasketaan kuljetettavien tavaroiden perusteella, voi olla mahdollista, että elinkeinonharjoittaja ei voi saada etukäteen ja täsmällisesti tietoonsa kaikkia kokonaishinnan osatekijöitä, minkä vuoksi saattaa olla niin, että se ei voi ilmoittaa kuluttajalle kyseisen hinnan laskutapaa sillä tavalla, että asianomainen voisi itse laskea hinnan (ks. analogisesti tuomio 23.1.2025, NEW Niederrhein Energie und Wasser, C-518/23, EU:C:2025:35, 38 kohta).

56 Tältä osin on todettava, että tavaroiden kansainvälisten kuljetussopimusten kohdalla elinkeinonharjoittajalle ei aina ole mahdollista laskea palvelun kokonaishintaa ”veroineen” ennen kuljetussopimuksen tekemistä etenkään siksi, että tullien täsmällinen määrä voi riippua tietyistä seikoista, jotka eivät välttämättä ole tiedossa etukäteen, kuten tavaroiden arvosta, niiden tariffiluokittelusta ja niiden alkuperästä.

57 Elinkeinonharjoittaja on siten direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa asetetun tiedonantovelvollisuuden nojalla velvollinen ilmoittamaan kuluttajalle ainoastaan siitä, että saatetaan joutua maksamaan tulleja, jotka ovat lisäkustannuksia, joista kuluttaja vastaa ja joita ei voida kohtuudella laskea etukäteen ja sisällyttää kuljetuspalvelun hintaan.

58 Edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että direktiivin 2011/83 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa on tulkittava siten, että tavaroiden kansainvälistä tiekuljetusta kolmannesta maasta unionin jäsenvaltioon koskevan sopimuksen yhteydessä mainitun säännöksen nojalla elinkeinonharjoittajalle kuuluva tiedonantovelvollisuus merkitsee sitä, että elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajan asemassa olevalle tavaroiden lähettäjälle, että tavaroiden tuonti unionin alueelle saattaa edellyttää tullimuodollisuuksien suorittamista ja että kuluttaja saattaa joutua maksamaan tulleja. Elinkeinonharjoittajalla ei sitä vastoin ole velvollisuutta antaa yksityiskohtaisia tietoja tullille esitettävistä asiakirjoista eikä ilmoittaa sovellettavia tullikantoja ja tullimaksujen määriä.

Oikeudenkäyntikulut

59 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta 25.10.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU, sellaisena kuin se on muutettuna 27.11.2019 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2019/2161, 5 artiklan 1 kohdan a ja c alakohtaa

on tulkittava siten, että

tavaroiden kansainvälistä tiekuljetusta kolmannesta maasta unionin jäsenvaltioon koskevan sopimuksen yhteydessä mainitun säännöksen nojalla elinkeinonharjoittajalle kuuluva tiedonantovelvollisuus merkitsee sitä, että elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava

kuluttajan asemassa olevalle tavaroiden lähettäjälle, että tavaroiden tuonti unionin alueelle saattaa edellyttää tullimuodollisuuksien suorittamista ja että kuluttaja saattaa joutua maksamaan tulleja. Elinkeinonharjoittajalla ei sitä vastoin ole velvollisuutta antaa yksityiskohtaisia tietoja tullille esitettävistä asiakirjoista eikä ilmoittaa sovellettavia tullikantoja ja tullimaksujen määriä.

Allekirjoitukset